

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 19. IZREDNA SEJA

(12. februar 2019)

SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJANK IN DRŽAVLJANOV, KI TEMELJI NA TRAJNI IN NEODtujlivi PRAVICI SLOVENSKEGA NARODA DO SAMODOLČNE
PO NAČELU DELITVE OBLASTI NA ZAKONODAVNO, IZVRSILNO IN SODNO.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANOV, IZVRSILNO IN SODNO.
SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.

MANDAT

VIII

IZREDNA
SEJA

19

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 19. izredna seja (12. februar 2019)

ISSN 2385-9490

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2019

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 19. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA K SEVERNOATLANTSKI POGODBI O PRISTOPU REPUBLIKE SEVERNE MAKEDONIJE (MPPMKSAP), EPA 372-VIII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	5
1. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA K SEVERNOATLANTSKI POGODBI O PRISTOPU REPUBLIKE SEVERNE MAKEDONIJE (MPPMKSAP), EPA 372-VIII	5
DR. MIRO (MIROSLAV) CERAR.....	5
MATJAŽ NEMEC	6
MONIKA GREGORČIČ.....	7
DR. MATEJ TAŠNER VATOVEC	7
MAG. MATEJ TONIN.....	8
ANDREJ RAJH	8
FRANC JURŠA.....	9
ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI	10
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	10
DR. DARIJ KRAJČIČ	10
MATJAŽ HAN	11
DR. FRANC TRČEK	12
MIHA KORDIŠ	12
MAG. TALAT XHAFERI	13

Državni zbor VIII. mandat

19. izredna seja 12. februar 2019

Predsedujoči: mag. Dejan Židan.....predsednik Državnega zbora

Seja se je začela 12. februarja 2019 ob 10. uri.

PRESEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN:
Spoštovane kolegice poslanke, spoštovani kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 19. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 58. člena ter drugega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Ob tej priložnosti na balkonu pozdravljam predsednika Sobranja Republike Makedonije mag. Talata Xhaferija z delegacijo, ki se v Sloveniji mudi na uradnem obisku.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, obveščam sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci: Jožef Lenart, Anja Bah Žibert, Jožef Horvat, Tina Heferle od 11. ure dalje in Ferenc Horváth.

Na sejo sem vabil predstavnike Vlade, ki jih prav tako prijazno pozdravljam.

Spoštovane gospe, spoštovani gospodje, prehajamo na **določitev dnevnega reda** 19. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v ponedeljek, 11. februarja 2019, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu s prvim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za širitev dnevnega reda seje nisem prejel. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Spoštovane in spoštovani, prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 79, proti nihče.

(Za je glasovalo 79.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 19. izredne seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA K SEVERNOATLANTSKI POGODBI O PRISTOPU REPUBLIKE SEVERNE MAKEDONIJE.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo ministru za zunanje zadeve dr. Miru Cerarju.

DR. MIRO (MIROSLAV) CERAR: Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani poslanke in poslanci!

V čast mi je, da lahko na današnji plenarni seji Državnega zbora Republike Slovenije pozdravim predsednika makedonskega Sobranja Talata Xhaferija. Vaš obisk, spoštovani gospod predsednik, je izraz dolgotrajnega, tesnega in iskrenega prijateljstva med našima državama. Prav te dni beremo, da v Skopju na vladnih palačah že menjavajo table s starim imenom in nameščajo nove, z novim imenom države. Na videz majhna sprememba, a v resnici izjemno velika sprememba za državo. Velika državniška modrost in velik politični pogum sta bila potreba za sklenitev Prespanskega dogovora. Dogovor in njegova ratifikacija predstavljata pomembno diplomatsko zmago voditeljev obeh držav. To je tudi velika zgodovinska priložnost za obe sosedni, za Evropsko unijo in Nato ter tudi za celotno regijo Zahodnega Balkana. Dogovor med sosedama o vprašanju, ki je bremenilo obe državi dolga desetletja, in ratifikacija protokola o pristopu Republike Severne Makedonije k Natu dajeta celotni regiji svež zagon in pomembno sporočilo, da je z dialogom, državniško zrelostjo in pogumom moč doseči pomembne pozitivne premike. V prisposodbi rečeno, gre za premik na hitro avtocesto proti reformam in večji blaginji, proti Natu in Evropski uniji. Vesel sem, predsednik Xhaferi, da ste danes tukaj, ko Državni zbor Republike Slovenije obravnava Predlog zakona o ratifikaciji Protokola k Severnoatlantski pogodbi o pristopu Republike Severne Makedonije. Z ratifikacijo pristopnega protokola le nekaj dni po dokončni veljavnosti Prespanskega dogovora in nekaj dni po podpisu pristopnega protokola na sedežu Nata v Bruslju želi Slovenija podati močno sporočilo, močno sporočilo podpore vaši državi. Slovenija je bila in ostaja prijateljica Republike Severne Makedonije. Slovenija je vseskozi aktivno podpirala makedonsko članstvo v Natu, pri čemer tudi vodi Natovo povezovalno pisarno v

Skopju, naše veleposlaništvo pa je prevzelo vlogo Natovega kontaktnega veleposlaništva v Skopju.

Državi sta vsa ta leta gojili in razvijali vsestranske odnose. Naše prijateljstvo in sodelovanje zdaj postaja tudi zavezništvo. Slovenija nudi strokovno pomoč in podporo tudi v reformnem procesu makedonskega pridruženja Natu ter vsekakor tudi pomoč, ki vodi k pričakovanemu junijskemu začetku pogajanj za članstvo v Evropski uniji. Z današnjim dnevom se začne novo obdobje slovensko-makedonskega sodelovanja v zvezi z zavezništvom v Natu. Republika Severna Makedonija bo lahko tako že sedaj sedela skupaj za isto mizo z ostalimi 29 članicami zavezništva in se postopoma vključevala v njegove aktivnosti, vse do zaključka ratifikacijskih postopkov v državah zaveznicah, ko bo na sedežu Nata zavihrala zastava 30. polnopravne članice. Slovenija je tradicionalna in odločna podpornica politiki odprtih vrat in zagovornica evroatlantske integracije držav Zahodnega Balkana. Širitev Nata in tudi širitev Evropske unije na področju Zahodnega Balkana sta po našem prepričanju med ključnimi spodbujevalci napredka v regiji. Perspektiva članstva v Evropski uniji in Natu prispeva k stabilnosti, varnosti in blaginji regije. Tudi zato smo si v Sloveniji vseskozi močno prizadevali za čimprejšnji sprejem Republike Severne Makedonije v Nato.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, prihodnji mesec bomo obeležili 15. obletnico slovenskega članstva v Natu. Pri tem računamo na zaveznice, ki spoštujejo demokratične vrednote, mednarodno pravo in človekove pravice. Slovenija si je s sodelovanjem v Zavezništvu razširila ter okrepila sodelovanje in prijateljstvo med državami in tudi pripadniki oboroženih sil. Slovenija si je s članstvom v Natu zagotovila varnejše mednarodno okolje in vse to želimo tudi Republiki Severni Makedoniji. Zato predlagam, spoštovani poslanke in poslanci, da Državni zbor danes sprejme Zakon o ratifikaciji Protokola k Severnoatlantski pogodbi o pristopu Republike Severne Makedonije. Hvala.

PRESEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod minister.

Predlog zakona je kot matično delovno telo obravnaval Odbor za zunanjo politiko.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku odbora Matjažu Nemcu.

Izvolite.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani minister; predvsem pa lep dober dan delegaciji iz Severne Makedonije, na čelu s predsednikom Sobranja Republike Makedonije gospodom Talatom Xhaferijem.

Odbor za zunanjo politiko je na 8. nujni seji 11. februarja obravnaval Predlog zakona o

ratifikaciji Protokola k Severnoatlantski pogodbi o pristopu Republike Severne Makedonije. Odbor je pri obravnavi upošteval mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je predlog zakona proučila z vidika njegove skladnosti z Ustavo, pravnim sistemom in zakonodajno-tehničnega vidika ter opozorila, naj se uveljavitveni rok v 4. členu predloga zakona uskladi s prvim odstavkom 154. člena Ustave ali pa naj predlagatelj v zakonodajnem postopku navede in utemelji posebne razloge za skrajšanje sicer 15-dnevnega uveljavitvenega roka mednarodne pogodbe. Članice in člani odbora so na klop prejeli predlog Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov za amandma odbora k 4. členu. Minister za zunanje zadeve dr. Miroslav Cerar je dejal, da je obravnavo predloga zakona moč razumeti tudi kot močno politično sporočilo podpore makedonskim prizadevanjem za čimprejšnji pristop k zvezi Nato. Ob tem je Severni Makedoniji in Helenski republiki čestital za zgodovinski dogovor, ki se je rezultiral v Prespanskem sporazumu.

V razpravi članic in članov odbora je bila izražena večinska močna podpora k sprejetju predloga zakona in poudarjena velika vloga in aktivnost Republike Slovenije pri makedonskem približevanju k evroatlantskim integracijam. Podan je bil tudi historiat pristopnega pogajanja Severne Makedonije k zvezi Nato, ob tem pa je bilo med drugim opozorjeno na izid posvetovalnega referenduma o potrditvi sporazuma o spremembi imena države v Republiko Severno Makedonijo, ki ni dosegel zadostne večine. V razpravi je bila večkrat ponovljena podpora predlogu zakona, a je bilo opozorjeno tudi na to, da je pristop Severne Makedonije k Evropski uniji predvidoma težavnejši in dolgotrajnejši tudi zaradi nenapovedanih oziroma napovedanih blokad grške opozicije. Predlagatelj amandmaja se je zavzel za podporo k predlogu zakona tudi z vidika zagotavljanja stabilnosti območja in krepitve sodelovanja med državama; vendar je opozoril na nujnost spoštovanja mnenja Zakonodajno-pravne službe in na opozorjeni pravni red glede vakacijskega roka. Odbor je na podlagi 8. odstavka 131. člena Poslovnika Državnega zbora in 3.a člena Ustave Republike Slovenije s 15 glasovi za in 0 proti sprejel naslednji amandma k 4. členu, ki se glasi: Ta zakon začne veljati 15. dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije – Mednarodne pogodbe. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejeti amandma, s 15 glasovi za in 1 proti, je bilo na podlagi 1. odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega je vključen sprejeti amandma. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del poročila. Hvala lepa.

Spoštovani prijatelji, želimo vam vso srečo pri nadaljnji poti k evroatlantskim integracijam!

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec.

Sedaj prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Prva ima besedo gospa Monika Gregorčič v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite.

MONIKA GREGORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani zunanji minister in predstavniki Vlade ter spoštovana delegacija pod vodstvom predsednika Sobranja Republike Severne Makedonije!

Leta 2004 je Republika Slovenija kot prva od držav nekdanje Jugoslavije vstopila v Evropsko unijo in zavezništvo Nato. Slovenija je v 15 letih članstva pridobila ogromno neprecenljivih izkušenj in znanja, ki ga nesebično prenaša na države, ki so še na poti pridruženja. Zavedamo se, da je evroatlantska perspektiva Zahodnega Balkana v strateškem interesu Slovenije. Z izdatno slovensko pomočjo je tako v letu 2017 v zavezništvo Nato vstopila tudi Črna gora; danes pa nas veseli, da je na poti k polnopravnemu članstvu tudi Makedonija. Kot vemo, sta Makedonija in Grčija 12. junija 2018 dosegli dogovor o imenu Republika Severna Makedonija, kar je Makedoniji po dolgih letih odprlo pot k članstvu v zavezništvo Nato. To je bil pomemben premik na poti nadaljnje širitve Nata, k čemur je s svojimi prizadevanji močno prispevala tudi Slovenija. Pozdravljamo podpis protokola o pristopu Makedonije k zavezništvu Nato, ki so ga podpisali veleposlaniki 29 članic 6. februarja letos v Bruslju, saj med drugim predstavlja tudi pomembno sporočilo, da Natova vrata ostajajo še naprej odprta. To pa je ključno tudi za krepitev stabilnosti, varnosti in blaginje v regiji Zahodnega Balkana ter širše.

Želimo, da je Republika Slovenija kot močna podpornica članstva Republike Severne Makedonije v zavezništvu Nato med prvimi članicami, ki bodo ratificirale omenjeni protokol. Svojo aktivno in trdno podporo Makedoniji izražamo tudi z vodenjem Natove povezovalne pisarne v Skopju ter z opravljanjem nalog Natovega kontaktnega veleposlaništva. Gre za jasno zunanjepolitično usmeritev naše države, ki je zapisana tudi v Deklaraciji o zunanji politiki Republike Slovenije, ta pa je bila sprejeta v mandatu vlade dr. Mira Cerarja. V Poslanski skupini Stranke modernega centra se močno zavedamo pomena članstva Republike Severne Makedonije v zvezi Nato; pa ne samo za Makedonijo, ampak tudi za zavezništvo in za druge države iz regije, zato evroatlantska širitev na območje Zahodnega Balkana ostaja eden ključnih spodbujevalcev napredka v regiji.

Dojemamo ga kot pozitiven signal za druge države, ki so na poti približevanja evroatlantskim povezavam, in predvsem kot zelo pomemben dejavnik stabilnosti in varnosti na Zahodnem Balkanu. Zato poslanske in poslanci Stranke modernega centra izražamo polno podporo Zakonu o ratifikaciji Protokola k Severnoatlantski pogodbi o pristopu Republike Severne Makedonije.

Spoštovana delegacija pod vodstvom predsednika Sobranja Republike Severne Makedonije gospoda Talata Khaferija, dovolite mi, da v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra izrazim naše veselje in zadovoljstvo, da smo tudi z današnjim korakom stkali močne niti našega medsebojnega sodelovanja in povezovanja. Vidimo, kakšna je vaša pot v napredek. Vaša prihodnost gre v smer varnosti in stabilnosti. Pozdravljamo jo, čestitamo vam zanjo in vam želimo vse dobro na vaši nadaljnji poti! Hvala lepa.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospa poslanka.

Besedo ima dr. Matej Tašner Vatovec v imenu Poslanske skupine Levica.

Izvolite.

DR. MATEJ TAŠNER VATOVEC (PS Levica): Hvala, predsednik. Lep pozdrav vsem!

Ob vseh fantazijah o slovenski vlogi na Zahodnem Balkanu in o stabilnosti v regiji s širitvijo Nato pakta, ki nam jih ponuja naš politični esteblišment, se moramo najprej vprašati, ali proces vstopa Makedonije v Nato ustreza vsaj minimalnim standardom demokratičnosti. Vprašati se moramo, kaj je v resnici tisto, kar danes v svojih govorih nekritično opevajo ali pa bodo opevale vse strank od desnice do zdravorazumske sredine. Za začetek, danes nihče zelo verjetno ne bo govoril o tem, kako je Makedonija izvedla referendum o vstopu v Nato. Referendumsko vprašanje je bilo formulirano zavajajoče. V isti sapi so morali volivci odgovarjati na kar tri vprašanja: ali vstopiti v Evropsko unijo; ali vstopiti v Nato pakt; in istočasno, ali spremeniti ime države. Vstop v Nato seveda ni bil pogoj za spremembo imena, je pa bila sprememba imena pogoj za vstop v Nato. Desetletja so namreč zahodne sile z Natom na čelu izsiljevale in tudi pritiskale na Makedonijo ter se vmešavale v notranjo politiko, tudi v ustavni red Makedonije v sodelovanju z domačo politično elito. So se bili državljanke in državljani Makedonije pripravljani odreči zgodovinskemu imenu in deloma tudi identiteti za članstvo v vojaškem multikompleksu? Mislim, da je odgovor precej jasen. Referendum, katerega se je udeležilo zgolj 36 % volilnih upravičencev, ni dosegel kvoruma 50 %, ki ga zahteva nacionalni volilni komite za veljavnost referenduma. Poleg tega se je z bojkotom 64 % Makedoncev izreklo proti tako imenovanemu kompromisu in s tem tudi proti članstvu v Natu in Evropski uniji. Namen

spreminjanja imena je bil vseskozi jasen in ljudstvo je dojelo, da gre za izsiljen sporazum, makedonska levica je celo sam referendum označila kot nelegalen. Kljub populističnim grožnjam o nestabilnosti Balkana, varnostnim vprašanjem glede Ruske federacije in kar je podobnega se državljani z izsiljevanjem niso strinjali, kar pomeni, da je ratifikacija tega protokola v neposrednem nasprotju z voljo državljanov in državljanek ter kot taka tudi nelegitimna.

In moramo se vprašati še, ali si res želimo, da državljani bivše bratske republike pristanejo v krempljih zločinske organizacije. Kaj pomeni Nato po letu 1991? Bombe, opustošenje in civilne žrtve. Federativna republika Jugoslavija, Irak, Afganistan, Libija, Sirija. Izvažanje demokracije je v Natu sopomenka za širjenje interesov njenih izvoznikov ne glede na to, kakšna je cena; in pomeni tudi zvišanje izdatkov za orožje, ki ne vodijo v blaginjo, ampak vodijo v nerazvitost. Slovensko pristajanje na tako politiko in brezhrbtenično sledenje palici ameriškega gospodarja, ki smo ji zadnje tedne še posebej priča s strani zunanjega ministra Cerarja, je vredno vsakršnega prezira. Kaj se v resnici skriva za evroatlantskimi standardi in vrednotami, ki jih tako radi opevate? Zatiskanje oči pred brutalnim policijskim nasiljem nad rumenimi jopiči v Franciji. Ali pa nemo opazovanje policijske represije nad Katalonci v Španiji. Ti standardi in vrednote že več kot 70 let ohranjajo humanitarno krizo v Palestini in dopuščajo pol milijona podhranjenih otrok v Jemnu, to je v državi, ki jo je pomagala razdejeti tudi velika zaveznica nekaterih držav članic Nato pakta z ZDA na čelu – Saudova Arabija. To je pravi duh tega, kar počnete danes. Podlegate pritiskom in izsiljevanju zahodnih imperialističnih sil proti demokratični volji ljudstva.

Odmika stran od demokracije, od ljudi, od ljudstev in približevanje oziroma stopanje na stran imperializma in podpiranja avtoritativnih režimov v Levici ne bomo podprli.

PRESEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec.

Besedo ima mag. Matej Tonin v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

Izvolite.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani predsednik, spoštovani predsednik Sobranja, drage poslanke in poslanci!

Mir je najpomembnejša dobrina. Brez miru vse postane nepomembno. Mir je kot streha na hiši. Če je streha čvrsta, potem nekega miru, nekega prijetnega življenja v hiši ne more zmotiti še tako huda nevihta. Če strehe ni, potem nam niti dobra oprema v hiši ne pomaga. Mir najlažje zagotavljamo povezani in s sodelovanjem. Zato v Novi Sloveniji razumemo državljane Republike Severne Makedonije, da si

želijo v pomembno zaveznitvo na svetu, ki si za svoj cilj postavlja naslednje: da bi z vsemi narodi in vladami živeli v miru. Zaveznitvo Nato je odločeno varovati svobodo, skupno dediščino in civilizacijo svojih narodov, temelječih na načelih demokracije, osebne svobode in vladavine prava. Med drugim 5. člen Severnoatlantske pogodbe pravi: »Pogodbenice soglašajo, da se oborožen napad na eno ali več pogodbenic v Evropi ali Severni Ameriki šteje za napad na vse pogodbenice, in zaradi tega soglašajo, da bo v primeru takega oboroženega napada vsaka od njih ob uresničevanju pravice do individualne ali kolektivne samoobrambe, ki jo priznava 51. člen Ustanovne liste Združenih narodov, pomagala tako napadeni pogodbenici ali pogodbenicam s takojšnjim individualnim in z drugimi pogodbenicami dogovorjenim ukrepanjem, ki se ji zdi potrebno, vključno z uporabo oborožene sile, da se ponovno vzpostavi in ohranja varnost severnoatlantskega območja.« Zagotovo zaveznitvo Nato dokazuje, da smo skupaj močnejši, da je naša kolektivna obramba cenejša. Prav gotovo je tudi jasno, da varnost ni zastoj in da obramba ni zastoj.

Zavedamo se, da je bila cena Republike Severne Makedonije za vstop v Nato visoka. Spremembe imena niso pozdravili vsi, ne v Makedoniji in ne v Grčiji. Na obeh straneh meje so bili proti spremembi imena in proti Prespanskemu dogovoru siloviti odpori. Zato se nam zdi, da zahtevnost postopka potrjuje jasno odločenost Republike Severne Makedonije, da želi biti del sveta, ki želi graditi na miru. Vstop Republike Severne Makedonije v Nato je seveda pomembno sporočilo za perspektivo kot tako na Balkanu. V zadnjem času smo lahko spremljali številne zaskrbljujoče informacije z Balkana, kako se stopnjujejo številne politične napetosti v različnih državah, ki so posledica slabih ekonomskih razmer, poglobljanja medetičnih konfliktov in tudi verskih konfliktov, ki so neke prerasli v radikalizme. Zato smo prepričani, da dolgoročen mir Balkanu in vsem državam na Balkanu lahko zagotovi le približevanje evroatlantskim integracijam; druge poti vodijo v še več konfliktov, v še večje težave in slabše življenjske razmere.

Nova Slovenija in tudi Republika Slovenija sta bili in bosta vedno podpornici držav, ki se podajajo na to pot, zato bomo tudi danes v Poslanski skupini Nove Slovenije glasovali za ratifikacijo tega protokola.

Spoštovani predsednik Sobranja, dobrodošli v Natu!

PRESEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec.

Besedo ima mag. Andrej Rajh v imenu Poslanske skupine Stranke Alenke Bratušek.

Izvolite.

MAG. ANDREJ RAJH (PS SAB): Spoštovani predsednik, kolegice poslanke in kolegi poslanci, cenjeni gostje!

Namen današnje izredne seje je izraziti dobrodošlico Republiki Severni Makedoniji, ki je na dobri poti, da postane 30. polnopravna članica zveze Nato. Na ta pomembni trenutek je Makedonija čakala vse od leta 2008, ko je sicer izpolnila pogoje za članstvo, a je glavna ovira ostala, to je bil njen dolgoletni spor z južno sosedo Grčijo. Državi sta junija lani ob Prespanskem jezeru podpisali dogovor o imenu Severna Makedonija in s tem zaključili 27 let trajajoč spor. Tudi Slovenija si je dolgo prizadevala, da bi državi našli rešitev na dvostranski ravni z oblastmi v Skopju in Atenah ter tudi v okviru pobude Brdo-Brioni in Evropske unije. V tem času je Slovenija z obema državama gojila prijateljske odnose in ju spodbujala k rešitvi vprašanja, ki je dolga leta blokiralo evroatlantsko pot Makedonije. Zdaj je zgodba končno dobila svoj epilog. Lani dosežen Prespanski dogovor o imenu predstavlja zgodovinski trenutek, ki je Republiki Severni Makedoniji odprl boljšo pot v prihodnost; in na tej poti bomo državo podpirali tudi mi. Ker je prioriteta vsake države ohranjanje varnosti znotraj in zunaj svojih meja, je izrednega pomena, da se države vključujejo v tovrstne mednarodne integracije. Vstop v zvezo Nato za države članice prinaša večjo nacionalno varnost, varno in stabilno okolje, okrepitev obrambnih sposobnosti oboroženih sil ter enakopravno odločanje o varnostnih in političnih vprašanjih evroatlantskega prostora. Članstvo v zvezi Nato omogoča okrepljen geopolitični položaj države in dolgoročno zmanjševanje izdatkov za obrambo. Severnoatlantsko zavezništvo prispeva tudi k stabilnosti in varnosti regije v naši neposredni bližini, to je Zahodnega Balkana.

Za Slovenijo je strateškega pomena, da ohranja mir v tej regiji, preprečuje konflikte in krepí zaupanje v evroatlantske organizacije. Države v soseščini si morajo prizadevati za odprt politični dialog, usmerjen v medsebojno spoštovanje, razvoj in izmenjavo informacij. Le takšno sodelovanje lahko prinese dobre rezultate. V Poslanski skupini Stranke Alenke Bratušek smo prepričani, da smo s članstvom v mednarodnih organizacijah močnejši. Le skupaj se lahko zoperstavimo globalnim in regionalnim izzivom. Povezanost in članstvo v integracijah, skladnih s temeljnimi vrednotami vsake države, je recept za uspeh in večjo stabilnost. Naša odločitev je torej jasna, prijateljsko državo Makedonijo bomo na njeni poti v zvezo Nato odločno podprli. Državi od nekdaj zaznamujejo prijateljski dialog. Slovenija bo ena prvih članic, ki bodo ratificirale pristop Makedonije v Nato, kar bo še dodatno okrepilo medsebojno sodelovanje.

Republika Severna Makedonija, dobrodošla na poti v zvezo Nato! Hvala lepa.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec.

Besedo ima gospod Franc Jurša v imenu Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

Izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Predsednik, hvala za besedo.

Lep pozdrav vsem v dvorani, še posebej delegaciji Republike Severne Makedonije!

V imenu Poslanske skupine Desus bi želel najprej čestitati Republiki Severni Makedoniji, vsem Makedonkam in Makedoncem za sporazum z grško vlado o novem imenu države, ki pomeni prelomni dogodek za Makedonijo v luči približevanja Evropski uniji in zvezi Nato. Prespanski sporazum je dokaz, da je mogoče doseči dogovor tudi pri najbolj kočljivih bilateralnih vprašanjih. Slovenija z Makedonijo goji in neguje prijateljske odnose na vseh ravneh. Slovenija je na poti makedonskega približevanja evroatlantskim povezavam prevzela aktivno vlogo z nudenjem politične in strokovne pomoči. V okviru približevanja zvezi Nato je Slovenija prevzela vlogo Natovega kontaktnega veleposlaništva, kar bo Makedoniji olajšalo prizadevanja za pridobitev polnopravnega članstva. To bo doprineslo k stabilnosti in večji varnosti v regiji Zahodnega Balkana, ki ima strateški pomen tudi za varnost naše države. Slovenija aktivno podpira približevalni proces Makedonije, saj verjame v odprtost in povezovalno vlogo evroatlantskih integracij. Države članice zveze Nato so pomembne partnerice v mednarodni skupnosti, ker zavezništvo že dolgo ni več samo vojaško zavezništvo. Zaradi spreminjajočega se okolja in še vedno prisotnih nepredvidljivih transnacionalnih varnostnih groženj je nujno, da so države med seboj povezane na vojaškem in tudi nevojaškem področju; sploh na območju, ki je narodnostno, versko, jezikovno in politično tako prepleteno, da mu še danes rečemo balkanski sod smodnika.

Prav ta raznolikost, pred katero smo v zgodovini ničkolikokrat trepetali, danes prispeva k združevanju in napredku, saj varna in stabilna regija prinaša mir, blaginjo in gospodarsko rast v celotni Evropi. Makedonija v tem procesu ostalim državam v regiji sporoča, da so vrata Nata odprta tudi za njih. Slovenija želi biti med prvimi državami, ki bodo ratificirale protokol, zato v Poslanski skupini Desus pozdravljamo pobudo za sklic te seje in pričakujemo, da bomo danes v Državnem zboru z veliko večino podprli pričujoči predlog zakona. S tem bomo širše gledano tudi mi prispevali k zagotavljanju varnosti in miru na Balkanu. Želimo si, da nam bodo v tem čim prej sledile tudi druge države članice Nata.

V Poslanski skupini Desus bomo predlog zakona podprli in pričakujemo, da bo Republika Severna Makedonija kmalu postala 30. članica zavezništva.

Iskrene čestitke in dobrodošli v zvezo Nato!

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec.

Besedo ima gospod Zmago Jelinčič Plemeniti v imenu Poslanske skupine Slovenske nacionalne stranke.

Izvolite.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI (PS SNS): Lep dober dan vsem skupaj!

Ko je bil gospod Cerar v Ameriki, mu je verjetno vratar na State Departmentu prišepnil – hitro naredite v Sloveniji izredno sejo in proklamirajte Makedonijo, da bo šla v Nato pakt. Ni važno, da imamo probleme z Italijo. Ni važno, da v Evropskem parlamentu govorijo o italijanski Istri in italijanski Dalmaciji. Ni važno, da najvišji predstavniki Italije govorijo, kako je treba vrniti Italiji slovensko Primorsko do rapalske meje. To ni važno. Ni važno, da slovenski narod v deželi Koroški in deželi Štajerski nima priznanja konstitutivnega naroda. Ne, to ni pomembno. Bistveno je, da imamo po diktatu Združenih držav Amerike nujno sejo o priznanju Severne Makedonije. Referendum v Makedoniji je bil po mnenju večine Makedoncev zgoljufan. Sporazum je bil izsiljen in še zmeraj veliko senc leži na tem dokumentu. Izguba imena države Makedonije je začetek konca te države. Vedeti je treba, prepričan sem, da Makedonije, Severne Makedonije, danes imenovane, v desetih letih ne bo več. Klečeplazenje Ameriki bo obrodilo razbitje te države, razkosanje. In narod, makedonski narod počasi izginja in intenzivno. Govori se o nekih evropskih standardih. Kakšni pa so evropski standardi? Streljanje na demonstrante v Franciji? Ali to so evropski standardi? Tolčenje po njih z specialnimi bombami, kar je močno poškodovalo udeležence – enemu je roko utrgalo, eden je oslepel in podobne zadeve. To so evropski standardi? Hvala lepa za take evropske standarde.

Pravijo, da naj bi vstop Severne Makedonija v pakt Nato prispeval k stabilnosti regije. Nikakor ne. Dejstvo je, da je pakt Nato 70 % poslovna organizacija. Biznis Združenih držav Amerike, ki bodo Makedoniji prodajale stare tanke za drag denar, potem pa bodo še računali, da bodo te tanke popravljali. Plačala bo država Makedonija. Gospodarstvo Severne Makedonije bo prešlo v roke tujcev, če že ni. In kaj bodo rekli o tem ljudje kasneje, čez nekaj let?

V Slovenski nacionalni stranki ne bomo podprli tega akta. Več razlogov je, nekaj sem jih povedal. Lahko bi govoril dve uri, vendar smisla tukaj ne bi bilo. Večino poslancev je že po komandi odločena, kako mora glasovati, minister Cerar pa tega tako in tako ne bi razumel.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec.

Mag. Andrej Šircelj ima besedo v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani predsednik Sobranja nove Makedonije, spoštovana delegacije nove Makedonije!

Čestitam, v imenu Slovenske demokratske stranke, k sporazumu glede imena z Grčijo. Ta proces urejevanja imena z Grčijo je bil za Severno Makedonijo dolgotrajen in boleč proces nekaj desetletij in dokazali ste, da se sporazum da doseči na najboljčutljivejših točkah, političnih točkah, dejansko v dobro Makedoncev in Makedonk, ki so se odločili za to, da pristopijo k Natu, na referendumu. Ne glede na različna mnenja o vrednosti oziroma izzivih tega referenduma, dejstvo je, da so se Makedonci in Makedonke odločili za vstop v Severnoatlantske povezave in za vstop v Nato. Verjetno bo v nadaljevanju prišlo tudi do vprašanja vstopa v evropske integracije oziroma v Evropsko unijo.

Ta akt danes, o katerem govorimo in ga sprejemamo, je močno politično sporočilo. Močno politično sporočilo ne le za Makedonijo, ne le za novo Makedonijo, Severno Makedonijo, ampak tudi za celotno regijo, za Balkan, za Evropo in ne nazadnje za ves svet. Je pa za Severno Makedonijo tudi neka dodatna možnost, da izkoristi članstvo v Natu, ne le izkoristi s tem, da bo s tem zagotovljena večja varnost in stabilnost, ampak da večja varnost in stabilnost pogojuje tudi večje ekonomske možnosti glede tega. Stabilno in varno okolje že samo po sebi zagotavljata tudi večje ekonomske možnosti in s tem se povečuje tudi večja blaginja.

Sporazum dejansko pomeni začetek tega procesa. Slovenija je ena izmed prvih držav, ki bo ta sporazum sprejela. Za Severno Makedonijo je to nov izziv. Ne le izziv, da slavi pristop k Natu, ampak tudi izziv, da naredi vse potrebno, da bo od tega pristopa in od članstva čim več tudi imela.

V Slovenski demokratski stranki bomo Sporazum o pristopu Severne Makedonije k Natu podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec.

Dr. Darij Krajčič v imenu Poslanske skupine Liste Marjana Šarca.

Izvolite.

DR. DARIJ KRAJČIČ (PS LMŠ): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik! Spoštovani minister, spoštovani predsednik Sobranja Republike Severne Makedonije, kolegice in kolegi!

Danes bomo glasovali o Predlog zakona o ratifikaciji Protokola k Severnoatlantski pogodbi o pristopu Republike Severne Makedonije. Tako ji bomo kot ena izmed prvih zaveznic odprli pot k Severnoatlantski zvezi. Vedno smo si močno zavzemali za politiko

odprtih vrat in jih vedno podpirali na poti pridružitve k Severnoatlantski zvezi. Pridružitve bo tako pripomogla k stabilnosti, varnosti in razvoju regije Zahodnega Balkana. Vstop v Severnoatlantsko zvezo bo tako predstavila priložnost, da še bolje okrepite medsebojno sodelovanje na področju varnosti in se tako skupaj z drugimi zaveznicami soočimo z novimi izzivi.

Naj še izpostavim, da obe državi že vrsto let sodelujeta na področju bilateralnih odnosov. Začetek diplomatskih odnosov sega v daljna 90. leta, ko sta bili kot samostojni državi na začetku svoje razvojne poti. Republika Slovenija je bila prva država, ki je odprla svoje veleposlaništvo v Skopju in ne nazadnje je eden od lepih spominov na to tudi registrska oznamba našega konzularnega oziroma veleposlaniškega vozila, ki še vedno nosi oznako 01 in ga tudi vedno bo nosila. To se seveda ne da spremeniti. Prav tako je bila tudi Republika Severna Makedonija prva država, ki je odprla svoje diplomatsko predstavništvo v Ljubljani, saj od tega trenutka sta državi razvili prijateljske odnose na področju politike, gospodarstva, kulture kot tudi na vseh drugih področjih. Tudi na področjih izobraževanja je zanimivo, da se v obeh državah izvaja dopolnilni pouk za širjenje tako makedonskega kot tudi slovenskega jezika.

Republika Slovenija je in bo prav tako v prihodnje še naprej nudila podporo in pomoč Republiki Severni Makedoniji pri izvajanju potrebnih reform in druga telesa in države v Evropski uniji. V času približevanja k Severnoatlantski zvezi smo jo podpirali tako politično, strokovno kot tudi tehnično. Ne nazadnje smo se na najvišji ravni v okviru Državnega zbora udeležili tudi srečanja pred referendumom v Makedoniji in obiskali visoka politična in druga telesa in države. Slovenija na ta način razume tudi varnostni vidik, to se pravi globinsko razumevanje obvladovanja tudi enega sodobnih problemov, to so migracije. Tudi sam imam z Makedonijo zelo dobre izkušnje. Pred leti sem v okviru enih drugih aktivnosti sodeloval v twinning projektu, kjer smo na področju okolja sodelovali, izmenjevali mnenja in tudi učili kolege iz Makedonije, iz makedonske vlade kako in na kakšen način problematiko okolja obvladujemo na strani Evropske unije. To sodelovanje mi bo ostalo v zelo lepem spominu. Tudi pripravljenost kolegov iz Makedonije je bila takrat zelo zelo velika. Pridružitve Republike Severne Makedonije k Severnoatlantski zvezi bo tako prispevala še k nadaljnji okrepanju bilateralnih odnosov obeh držav, zato v Poslanski skupini Liste Marjana Šarca podpiramo Predlog zakona o ratifikaciji Protokola k Severnoatlantski pogodbi o pristopu Republike Severne Makedonije.

Spoštovanim državljanom Republike Makedonije želim veliko uspeha in uživanja v novih razvojnih paradigmah, ki so pred nami, tako da bomo tudi skupaj lahko gradili skupnost, v kateri živimo.

PREDSEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec.

Kot zadnji v imenu poslanskih skupin ima besedo gospod Matjaž Han, Poslanska skupina Socialnih demokratov.

Izvolite.

MATJAŽ HAN (PS SD): Predsednik, hvala lepa. Spoštovani minister, državni sekretar, kolegice in kolegi! Spoštovana delegacija iz Severne Makedonije, dober dan!

Veste, živimo v času in v svetu, ko na tem političnem segmentu so novice, dobre novice žal zelo redke. Namesto tega nas vsak dan doseže kakšna vest o izstopanju posameznih držav iz mednarodnih organizacij, odstopanj od mednarodnih pogodb ali o dejanjih nekaterih vlad, zaradi katerih se ruši zaupanje v moč sodelovanja med državami. Da o posameznih politikah političnih strank niti ne bi izgubljal besed.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov nas zato toliko bolj veseli, da imamo danes priložnost soustvarjati eno izmed dobrih novic. Ratifikacija protokola k Severnoatlantski pogodbi o pristopu Republike Severne Makedonije je prelomnega pomena za našo prijateljsko državo Severno Makedonijo, za zaveznitvo Nato, države Zahodnega Balkana in za širšo regijo. Ko bodo vse obstoječe članice sledile Grčiji in Sloveniji ter ratificirale protokol o Severnoatlantski pogodbi, bo Republika Severna Makedonija postala 30. članica Nata.

Pridružitve k zvezi Nato je eden izmed ključnih korakov k izpolnitvi cilja pridružitve k evroatlantskim organizacijam. Gre za cilj, ki je nam Slovencem še kako dobro znan, saj je Slovenija kot prva izmed držav nekdanje Jugoslavije pred skoraj 15 leti vstopila v zvezo Nato in tudi potem v Evropsko unijo. V okviru obeh organizacij zdaj naša Slovenija, naša domovina deluje kot odgovorna država članica, ki svoje znanje, ki svoje izkušnje deli z državami kandidatkami ter se jasno zavzema za t. i. politiko odprtih vrat. To še posebej velja v primeru procesa pridruževanja Republike Severne Makedonije Natu, ki ga je Slovenija vseskozi aktivno podpirala. Poleg vsestranske politične podpore je dve leti delovala tudi v vlogi kontaktnega veleposlaništva Nata v Makedoniji.

Socialni demokrati upamo, da bomo Republiko Severno Makedonijo lahko kmalu formalno pozdravili ne le kot enakopravno članico Nata, ampak tudi v naši skupni evropski družini. Pridruževanje naših novih držav evroatlantskim integracijam je namreč zelo pomembno tudi za samo integracijo. Prinaša neko novo dinamiko delovanja, neke nove ideje in obstoječe članice vsekakor spomni na pomen, dragi moji, na pomen povezovanja za reševanje skupnih izzivov. Rešitev dolgoletnega spora med državami po mirni poti, po mirni poti, z dogovori in odločen makedonski napredek pri pridruževanju Natu in EU je spodbuda tudi drugim državam Zahodnega Balkana, da na

podoben način rešijo svoja odprta vprašanja ter prispevajo k varnosti, stabilnosti, predvsem pa tudi napredku naše regije.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo ratifikacijo protokola podprli, pri čemer nas še posebej veseli, da bomo lahko to dobro novico o njegovi potrditvi nemudoma delili z delegacijo iz naše prijateljske države. Hvala lepa.

PRESEDENIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod poslanec.

S tem zaključujemo predstavitev stališč poslanskih skupin. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci! Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona in prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada me nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen. Obveščam vas, da bo na podlagi prvega odstavka 3.a člena Ustave Republike Slovenije zakon sprejet, če bosta zanj glasovali dve tretjini vseh poslancev, to je 60 ali več.

Pred glasovanjem želi svoj glas obrazložiti dr. Franc Trček.

Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala lepa za besedo.

Številni ste omenjali varnost in mir. To je navsezadnje del ustavnosti parlamentarnih demokracij, kot je del ustavnosti, da se zagotovi izvrševanje referendumske volje na nezavajajoč način, kot je kolega Matej prej opredelil. Nekdo je omenjal tudi balkanski sod smodnika. Običajno se tudi reče balkanizacija. Če pogledamo v zgodovino, kako pride do tega. Balkan je bil kontaktni prostor treh imperijev: Avstro-ogrskega, Ruskega in Otomanskega. In to, kar imenujemo balkanizacija, je v bistvu izvoz, hočete ali nočete – Dunaja, Moskve in Carigrada ali Istanbula. In če kaj potrebuje ta regija – pa sem zelo na terenu, že trideset let na teh prostorih, bil sem in v Preševu in v vseh treh koncih Sandžaka in v Prizrenu in še kje in v Tuziju in tako naprej. To zelo zelo dobro poznam. Če kaj potrebuje ta regija, potrebuje politike, ki se bodo odmaknili od vseh teh treh prišepetovalcev: Putin, Erdogan, Nato in ki bodo nehali biti koruptivni in kleptokratski. To je edini način, da bomo imeli stabilni Balkan. To, kar se greste zdaj, pa definitivno ne. Zato bom glasoval proti. Hvala.

PRESEDENIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala.

Imamo še eno prošnjo.

Gospod Miha Kordiš, izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči!

Slovenci in Makedonci smo bratski narodi že desetletja. To datira nazaj še v čase Jugoslavije. In dobri bratje se vzajemno učijo iz lastnih napak. In tisti, ki je v tem razmerju prvi naredil napako, praviloma ne dovoli, da to napako ponovi še kdo drug.

Zato bom glasoval proti članstvu Makedonije v Natu. Bratje, nikar!

PRESEDENIK MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, prehajamo na glasovanje. Glasujemo.

Navzočih je 84 poslank in poslancev, za je glasovalo 72, proti 12.

(Za je glasovalo 72.) (Proti 12.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in 19. izredno sejo Državnega zbora, hkrati pa vas, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, prosim, da smo še nekaj trenutkov pozorni, in vas vabim, da v nadaljevanju skupaj prisluhnemo nagovoru predsednika Sobraanja Republike Severne Makedonije.

Predsednika Sobraanja Republike Severne Makedonije mag. Talata Xhaferija pa vljudno vabim, da se nam pridruži v veliki dvorani in nagovori Državni zbor.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, ekselence, dragi gostje, gospe in gospodje!

V veliko čast in zadovoljstvo mi je, da lahko med nami pozdravim predsednika Sobraanja Republike Severne Makedonije mag. Talata Xhaferija, ki je te dni s parlamentarno delegacijo na moje povabilo na uradnem obisku v Republiki Sloveniji.

Spoštovani gospod predsednik, spoštovani člani delegacije, iskreno dobrodošli v Državnem zboru. K nam prihajate v času, ki je za Makedonijo zgodovinskega pomena, saj postavljate nove temelje za mir in varnost vaše države in blaginjo njenih državljanov. Z velikim zanimanjem bomo prisluhnili vašim razmišljanjem o aktualnem dogajanju v Makedoniji, ki bo, verjamem, odločilno vplivalo na nadaljnjo pot vaše države.

Neprecenljivo vrednost ima tudi za celotno regijo Zahodnega Balkana, saj sporoča vsem narodom, da je moč probleme reševati z dialogom in s spoštovanjem.

Praden vam predam besedo, spoštovani gospod predsednik, bi želel poudariti, da sta Slovenija in Makedonija državi, ki ju povezujejo odlični prijateljski in partnerski odnosi. Čutimo, da imamo v Makedoniji somišljenika pri številnih izzivih prihodnosti, tako globalnih kot tistih v okviru evroatlantskih odnosov. Iskreno me veseli, vaš obisk botruje današnji ratifikaciji pristopnega protokola Severne Makedonije v Nato. Hkrati pa tudi verjamemo, da bo tudi Evropska unija podprla jasno in odločno politiko Makedonije s

sprejetjem odločitev, ki bodo omogočile začetek pristopnih pogajanj.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, dragi gostje, sedaj pa vas vabim, da prisluhnete nagovoru predsednika Sobranja Republike Severne Makedonije mag. Talata Xhaferija.

Spoštovani gospod predsednik, izvolite.

MAG. TALAT XHAFERI: Spoštovani predsednik Državnega zbora Republike Slovenije mag. Dejan Židan, spoštovani kolegi poslanci, vaše ekselence, dame, gospodje, spoštovani predstavniki medijev!

Na samem začetku bi rad še enkrat poudaril svoje zadovoljstvo, da vas lahko danes nagovorim v Državnem zboru Republike Slovenije. Zadovoljstvo je še večje, če upoštevamo, da nagovarjam prave prijatelje, s katerimi imamo skupno zgodovino, prijatelje, ki so nam veliko pomagali pri ustvarjanju naše sedanosti. Jaz sem prepričan, da bomo kot pravi prijatelji tudi v bodoče še naprej sodelovali v okviru evroatlantskih integracij. To naše prijateljstvo, ki temelji predvsem na medsebojnem spoštovanju kot tudi na dejstvu, da si delimo temeljne vrednote in načela, na katerih je utemeljena in se dalje gradi združena Evropa, se je pokazalo in dokazalo tudi včeraj in danes zjutraj med delovnimi sestanki z mojim kolegom, spoštovanim predsednikom Državnega zbora gospodom Dejanom Židanom, s koordinatorji parlamentarnih skupin ter drugimi najvišjimi predstavniki slovenske države. Znova se je izkazalo, da med našima državama ni odprtih vprašanj in problemov. Ob tem bi rad posebej poudaril vlogo obeh parlamentov, ki sta v skoraj treh desetletjih vzpostaviti zelo intenzivne, učinkovite bilateralne, a v nekaterih primerih tudi multilateralne odnose tako na ravni predsednikov obeh parlamentov kot tudi na ravni delovnih teles, komisij in parlamentarne uprave. Tu moram omeniti tudi številne twinning projekte, delavnice, v katere so bili vključeni poslanci in strokovnjaki iz Državnega zbora in tudi drugih inštitucij, ki so bile usmerjene h krepitvi parlamentarne demokracije v naši državi in zlasti vlogo skupščine tako v njeni zakonodajni kot tudi nadzorni funkciji.

Spoštovani kolegi! Dovolite mi, da vam na kratko predstavim razmere pri nas. Veste, da smo pred kratkim sprejeli ustavne spremembe, s katerimi smo na podlagi tako imenovanega prespanskega sporazuma, podpisanega s strani vlad Republike Makedonije in Grčije, razrešili tri desetletja trajajoč spor okoli ustavnega imena naše države. Spor, ki je Makedonijo blokiral pri njenih strateških zavezah oziroma polnopravnemu članstvu v Natu in Evropski uniji. Veste, da bi na vrhu Nata leta 2008 v Bukarešti morali postati članica Nata skupaj z Albanijo in Hrvaško, s katerimi smo prehodili pot izpolnjevanja pogojev, ampak takrat so nas blokirali. Prespanski sporazum, s katerim smo premagali to oviro, ni bil lahek ne za vlado

Republike Makedonije niti za vlado Republike Grčije. Bili smo priča demonstracijam in protestom na obeh straneh, tako v Skopju kot tudi v Atenah, predvsem ko je sporazum stopil v postopek ratifikacije v nacionalnih parlamentih. To samo posebej govori, da je ta pričujoč sporazum po svoji naravi pravzaprav win-win dogovor oziroma da smo vsi in zmagovalci in poraženci. Za nas je najpomembnejše dejstvo, da se je s sprejetjem ustavnih sprememb začel proces za naše polnopravno članstvo v Natu. Sam proces, ki ga v bistvu vodi Bruselj, ste vi že izpeljali in ga dobro poznate. Prejšnji teden je bilo v Bruslju podpisano s strani 29 veleposlanikov držav članic, da bo ratificiran v vseh 29 nacionalnih parlamentih in bomo tako postali 30 polnopravna članica Nata z vsemi pravicami in obveznostmi, ki jih ima vsaka članica. Kot je napovedal minister za obrambo gospod Karl Erjavec v Skopju, da bo Slovenija zelo hitro ratificirala protokol, se je to danes uresničilo. Resnično smo vam hvaležni za to. Želim se vam iskreno zahvaliti v imenu parlamenta Republike Makedonije in v imenu državljanov Republike Makedonije. Slovenski narod in Slovenija kot država sta s tem ponovno potrdili prijateljski, a hkrati tudi načelen odnos do Republike Makedonije in njenih državljanov. Verjemite mi, mi si bomo to zapomnili, zavedali se bomo in vedno smo vedeli, kako spoštovati in ceniti naše prave prijatelje, kar Slovenija in slovenski narod sta.

Da se vrnem k ustavnim spremembam. Z njihovo implementacijo se deblokira, se sprosti proces našega vključevanja v Evropsko unijo. Upam, da bomo v tem tekočem letu zagotovili datum za začetek pogajanj z Evropsko unijo. Verjemite, sedanja vlada Republike Makedonije in parlamentarna večina, a če smo poštene, tudi opozicija, imamo skupno stališče, da moramo bolj intenzivno sodelovati pri procesih integracije v Evropski uniji. Gre za procese, ki zahtevajo zelo resne in včasih tudi boleče reforme na vseh področjih, od sodstva, javne uprave, izobraževalnega sistema pa vse tja do civilnega sektorja. To so reforme, ker parlament ima težko nalogo, zato moramo delati na parlamentarni kapaciteti in pri administraciji. S tem dvigujemo nivo parlamentarnih funkcij. Ampak pomembna je tudi nadzorna funkcija parlamenta in imamo širšo odprtost nevladnega sektorja v Republiki Makedoniji. Prav ob teh vprašanjih lahko izkoristimo vaše izkušnje. Jaz sem prepričan, da tako kot do sedaj bomo tudi v bodoče lahko od vas dobili potrebno strokovno in ekspertno pomoč. Ob tej priložnosti želim posebej poudariti zelo pozitivno in konstruktivno vlogo slovenskih poslancev v Evropskem parlamentu, ki so vedno vedeli, kako artikulirati in zagovarjati resnične interese in stališče naše države.

Spoštovani prijatelji! Dovolite mi, da na kratko predstavim svojo videnje razmer v regiji Zahodnega Balkana. Že z omenjenim dvostranskim sporazumom z Grčijo, pred tem pa smo podpisali tudi Pogodbo o prijateljstvu z

Bolgarijo, smo preseгли veliko antagonizmov, ki se zgodovinsko gledano že dolgo vlečejo, kuhajo na Balkanu, ki ga mednarodna javnost imenuje »sod smodnika«. Glede na to, da smo se vsi, ki živimo na Balkanu, opredelili za polnopravno članstvo v Evropski uniji in razen Srbije tudi za Nato, smo morali preseči te zgodovinske antagonizme, ki so že od nekdaj bili v svojem bistvu vsaj v veliki večini res iracionalni, posebej če to gledamo s točke današnji procesov globalizacije. V tem trenutku edino odprto vprašanje v regiji so odnosi med Prištino in Beogradom in status funkcionalnosti Bosne in Hercegovine. Tisto, kar je dobro za obe strani in za regijo v celoti, je dejstvo, da vladi Srbije in Kosova rešitev vidita edino skozi dialog. V Makedoniji, ki je sosedna Kosova in Srbije, upoštevajoč etnično strukturo naših državljanov, smo predvsem zainteresirani za to, da ta dialog poteka in pričakujemo, da se bo to vprašanje čim prej rešilo.

Dame in gospodje, spoštovane kolegi! Dovolite, da se vrnem na bilateralne odnose med našima državama. Najprej bi želel izkoristiti to priložnost, da izrazim hvaležnost pripadnikom Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije, točneje pripadnikom slovenske policije, ki se nahajajo na makedonsko-grški meji skupaj z našo mejno policijo in pripadniki policij nekaterih drugih evropskih držav ter si vneto prizadevajo, da zavarujejo tako imenovano balkansko migracijsko pot. To je problem, ki vpliva na celotno Evropo s svojim obsegom in intenzivnostjo, in to z več vidikov, varnostnih, kulturnih in socialnih.

Nadaljeval bi z drugimi vidiki naših medsebojnih odnosov. Naši politični odnosi, pa tudi odnosi na drugih področjih, kulture, izobraževanja, lahko z veseljem rečem, da so res dobri. Kar se tiče gospodarskih odnosov, menim, da zaostajajo, predvsem če upoštevamo možnosti in jasno izraženo zanimanje s strani obeh gospodarstev za bolj intenzivno sodelovanje. Od leta 2016 beležimo povečanje blagovne menjave med našima državama in ta se danes giblje okoli 300 milijonov evrov v obeh smereh, kar lahko podprem z naslednjimi podatki. V prvih devetih mesecih leta 2018 je zabeleženo povečanje blagovne menjave za približno 7 % v primerjavi z enakim obdobjem leta 2017. Morda je zanimivo naslednje. V Makedonijo tisoč 437 različnih slovenskih podjetij izvažata raznovrstno blago, a 357 slovenskih podjetij uvažata iz Makedonije. To govori o tem, da imamo ogromen prostor z neizkoriščenim potencialom. Jaz sem seznanjen, da obstaja skupna komisija za gospodarsko sodelovanje, ki je na ravni ministrov, in predvideva, da se bo blagovna menjava v nekaj letih približala skoraj pol milijardi evrov, za kar sta obe strani pripravili akcijski načrt. In to je tisto, kar me veseli. Menim, da je nam vsem jasno, da parlamenti ne sklepajo poslov, ampak je to stvar izvršne oblasti, ki mora ustvariti pogoje, na temelju

katerih podjetja in gospodarska združenja vzpostavijo gospodarsko sodelovanje. Vendar parlamenti z ratifikacijo teh sporazumov in tudi s sprejemanjem zakonskih rešitev, ki olajšajo to komunikacijo, in preko naše nadzorne funkcije lahko prispevamo k ustvarjanju boljših pogojev in bolj dinamičnemu gospodarskemu sodelovanju na višji ravni predvsem s skupnimi naložbami, uporabljajoč ugodnosti in prednosti, ki jih kot država nudimo tujim vlagateljem. In še en vidik, ko sem že govoril o investicijah. Slovenija kot članica Evropske unije ima možnost in ima tudi znanje, kako črpati sredstva evropskih skladov ne le za infrastrukturne objekte pri nas, temveč tudi na drugih segmentih gospodarstva. Mi smo več kot zainteresirani, če bi lahko te vaše izkušnje podelili z nami.

Zdaj bi želel izpostaviti še en pomemben segment, ki nas povezuje in ki je odlična podlaga za naše iskreno prijateljstvo. Mislim na vlogo in položaj tistih vaših državljanov, ki so po poreklu iz Makedonije, ne glede na to, ali govorimo o Makedoncih, Albancih ali pripadnikih nekaterih drugih etničnih skupnosti. Kolikor sem seznanjen, je večina njih zelo dobro integriranih in vključenih v slovensko družbo in slovenski način življenja. Istočasno ima slovenska država konkretne programe in tudi sredstva, da ti, jaz bi jim rekel skupni državljani in povezovalni most, ohranijo svojo nacionalno identiteto, kulturo in jezik, kar resnično lahko pozdravimo. Pri nas imamo zelo majhno skupino sodržavljanov Slovencev, ampak verjemite, dobro so organizirani, pa tudi dobro prepoznani in priznani v naši družbi.

Rad bi še enkrat izrazil svoje osebno zadovoljstvo in zadovoljstvo celotne delegacije Sobotanja Republike Severne Makedonije za še eno uspešno in predvsem produktivno bilateralno srečanje. Spoštovani predsednik Državnega zbora gospod Dejan Židan, spoštovani sodelavci, želim vam uspešno delo. Upam, da se kmalu srečamo v Skopju ter ob koncu leta sedimo skupaj kot enakopravni člani zveze Nato in Parlamentarne skupščine Nato.

Zahvaljujem se vam za pozornost!

PRESEDNIK MAG. DEJAN ŽIDAN:
Spoštovani gospod predsednik, najlepša hvala za vašo pozornost, ki ste nam jo izkazali s svojim obiskom in svojim govorom. Pri vašem delu vam želimo veliko uspehov! Hvala.

Seja je bila končana 12. februarja 2019 ob 11.10.

INDEKS GOVORNIKOV

C

CERAR, DR. MIRO (MIROSLAV)..... 5

G

GREGORČIČ, MONIKA..... 7

H

HAN, MATJAŽ..... 11

J

JELINČIČ PLEMENITI, ZMAGO..... 10

JURŠA, FRANC..... 9

K

KORDIŠ, MIHA..... 12

KRAJČIČ, DR. DARIJ..... 10

N

NEMEC, MATJAŽ..... 6

R

RAJH, ANDREJ..... 8

Š

ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ..... 10

T

TAŠNER VATOVEC, DR. MATEJ..... 7

TONIN, MAG. MATEJ..... 8

TRČEK, DR. FRANC..... 12

X

XHAFERI, MAG. TALAT..... 13

LEGENDA

- PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke**
- PS LMŠ – Poslanska skupina Liste Marjana Šarca**
- PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov**
- PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra**
- PS Levica – Poslanska skupina Levica**
- PS NSi – Poslanska skupina Nova Slovenija – krščanski demokrati**
- PS SAB – Poslanska skupina Stranke Alenke Bratušek**
- PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije**
- PS SNS – Poslanska skupina Slovenske nacionalne stranke**
- PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti**